مطالعه تأثیر محلول‌پاشی انواع کود و غلظت‌های مختلف عصاره گلبرگ زعفران بر ویژگی‌های برگ و بنه آن

احمد احمدیان*[۱]، هادی تاجی[۲]، صالح گلناری[۳]

[۱] عضو هیئت‌علمی گروه تولیدات گیاهی و پژوهشگر پژوهشکده زعفران، دانشگاه تربت حیدریه؛ a.ahmadian@torbath.ac.ir
[۲] دانشجو کارشناسی تولیدات گیاهی، دانشگاه تربت حیدریه؛ hadi.taji1374@gmail.com
[۳] دانشجو کارشناسی تولیدات گیاهی، دانشگاه تربت حیدریه؛ golnari.saleh@gmail.com

چکیده

یکی از راهکارهای افزایش تولید محصولات زراعی، استفاده از ضایعات کشاورزی می‌باشد. با توجه به تولید سالانه بیش از ۳۰ میلیون کیلوگرم گلبرگ زعفران در مناطق زعفران کاری ایران، لازم است از این محصولات ثانویه در بخش‌های مختلف تولید استفاده شود. یکی از کاربردهای گلبرگ زعفران، استفاده به‌عنوان کود و یا علف‌کش برای سایر گیاهان و حتی خود مزارع زعفران می‌باشد. این مطالعه با هدف بررسی غلظت‌های مختلف عصاره گلبرگ، آنتوسیانین حاصل از گلبرگ و مقایسه آن با کاربرد کودهای کلسیم، سولوپتاس و سولفات روی که به صورت محلول‌پاشی در مزارع استفاده می‌شود در قالب طرح کاملاً تصادفی با هفت تیمار و سه تکرار در مزرعه زعفران سه ساله واقع در شهرستان تربت‌حیدریه در سال زراعی ۹۷-۱۳۹۶ انجام شد. تیمارها شامل کاربرد غلظت‌های ۱۵ و ۳۰ درصد عصاره گلبرگ زعفران، آنتوسیانین حاصل از گلبرگ زعفران (یک درصد) و کودهای سولفات روی، کلسیم و سولوپتاس با مقادیر به ترتیب سه، چهار و سه و نیم کیلوگرم در هکتار بود. صفات مورد بررسی خصوصیات بنه‌های مادری و دختری، رشد رویشی برگ زعفران بود. نتایج نشان داد تمام صفات مورد بررسی (غیر از تعداد بنه مادری) تحت تأثیر تیمارها در سطح یک درصد قرار گرفتند. به‌طوری‌که وزن تر و خشک بنه در تیمار مصرف سولوپتاس بیش‌ترین مقدار که اختلاف معنی‌داری با سایر تیمارها داشت. تعداد بنه‌های دختری در تیمار آنتوسیانین و سولفات روی بیش‌ترین مقدار بود. هرچند آنتوسیانین، تعداد بنه‌های دختری را افزایش داد، اما بیش‌تر این افزایش در بنه‌های کوچک بود و البته درصد بنه‌های بزرگ نسبت به شاهد را نیز افزایش داد. عصاره گلبرگ نیز منجر به کاهش معنی‌داری در تعداد بنه‌های کوچک نسبت به شاهد شد، ولی تعداد و درصد بنه‌های بزرگ را افزایش داد. مصرف کلسیم به‌صورت محلول‌پاشی، تأثیر معنی‌داری بر عملکرد بنه و برگ زعفران نداشت. به‌طورکلی می‌توان گفت، استفاده از عصاره آبی گلبرگ زعفران و کودهای مذکور منجر به افزایش درصد بنه‌های دختری بزرگ‌تر می‌شود.

کلمات کلیدی: آنتوسیانین، عصاره آبی، رشد رویشی، زعفران.

مقدمه

در ایران، زعفران‌کاری از جنبه‌های گوناگون نظیر بهره‌وری بالای آب، اشتغال و صادرات غیرنفتی مورد توجه است. این محصول در حال حاضر بخش عمده‌ای از درآمد خانواده‌های روستایی را در استان‌های خراسان رضوی و جنوبی تأمین می‌کند و از حیث

[۱] - احمد احمدیان - a.ahmadian@torbath.ac.ir